

Främjande av en fysiskt aktiv livsstil som en del av verksamhetskulturen i den grundläggande utbildningen från och med 1.8.2026

SUFU 27.05.2026

542/12.00.01.00/2021

Mer information:

Planerare för bildning och välfärd Krista Rimpilä, puh. 050 566 8800
fornamn.efternamn@grankulla.fi

Utbildningsstyrelsen har uppdaterat grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen så att främjandet av en fysiskt aktiv livsstil är en förpliktande del av skolans verksamhetskultur. De uppdaterade lokala läroplanerna ska tas i bruk den 1 augusti 2026.

I den kommunala läroplanen för den grundläggande utbildningen i Grankulla bereds en lokal precisering av läroplanen i enlighet med de nationella grunderna. Syftet med preciseringen är att skapa gemensamma principer för hur en fysiskt aktiv livsstil kan främjas som en del av skoldagen och undervisningen.

En fysisk aktiv livsstil ska genomsyra skolans verksamhetskultur. Gemensamma arbetssätt och linjedragningar leds av skolans ledning och preciseras i skolans läsårsplan. Utgångspunkten är att varje lärare, inom ramen för sitt professionella ansvar, beaktar rörelse och aktivitet i planeringen och genomförandet av undervisningen utifrån ämne, undervisningssituation och elevgrupp som en del av sina pedagogiska metoder.

Främjandet av en fysiskt aktiv livsstil i grundskolan innefattar verksamhet som genomförs som en del av:

- undervisningen och undervisningsarrangemangen,
- raster, övergångar och skolans vardag,
- skolans lärmiljöer, verksamhetskultur och gemensamma aktiviteter,

och som ett sätt att stödja lärande, välbefinnande, jämlikhet och delaktighet inom skolgemenskapen.

Delaktighet och beredning

Ärendet har behandlats i ungdomsfullmäktige (NUVA). Det material som legat till grund för utlåtandet har delgetts ungdomsfullmäktige i förväg som bilaga till kallelsen och föredragningslistan. Utlåtandet har formulerats utifrån den gemensamma diskussion som förts vid mötet den 16 april 2026, och protokollsutdraget fungerar som ungdomsfullmäktiges utlåtande i ärendet.

I diskussionen betonade ungdomarna vikten av att fysisk aktivitet ingår som en naturlig del av skoldagen och stöder ork, koncentration och välbefinnande, utan att vara belastande eller prestationsinriktad. Fysisk aktivitet ansågs fungera bäst när den är varierande, flexibel och anpassad till olika ämnen, åldersgrupper samt elevernas individuella behov.

Ungdomarna lyfte även fram betydelsen av tillräckliga pauser och variation för lärandet. Möjligheter till rörelse, utevistelse, varierande arbetssätt samt växlande mellan sittande och stående sågs som viktiga för att främja lugn, fokus och inläring.

Vidare konstaterades att skolmiljöernas och undervisningssituationernas funktionalitet varierar mellan skolor och åldersgrupper. Särskilt i de högre årskurserna ansågs flexibla och meningsfulla sätt att integrera rörelse i skoldagen vara viktiga för motivation och ork. Lärarnas engagemang och gemensamma linjedragningar bedömdes ha en central betydelse för att förverkliga en fysiskt aktiv verksamhetskultur.

De synpunkter som förts fram i ungdomsfullmäktige beaktas i den fortsatta beredningen av den lokala preciseringen av läroplanen.

Ärendet har även behandlats under skolornas ledningsgruppers gemensamma läsårs kick-off den 9 april 2026. Vid tillfället diskuterades främjandet av en fysiskt aktiv livsstil som en del av skolans verksamhetskultur, och ledningsgrupperna gav synpunkter utifrån skolornas vardag, strukturer och förutsättningar.

I diskussionen lyftes bland annat behovet av gemensam förståelse, långsiktighet och tydliga ramar för hur målet kan förverkligas på ett pedagogiskt meningsfullt sätt i skolvardagen. Betydelsen av verksamhetskulturen, lärarnas professionella handlingsutrymme samt skolornas olika utgångslägen och åldersstrukturer betonades.

De synpunkter som dokumenterats i samband med ledningsgruppernas arbete har beaktats i utarbetandet av den lokala läroplanstexten och används i planeringen av verksamheten i skolan samt dokumenteras i läsårsplanen.

Ärendet har även behandlats i rådet för personer med funktionsnedsättning. Det material som legat till grund för behandlingen har delgetts rådet i förväg, och synpunkterna baserar sig på diskussionen vid mötet. Protokollsutdraget fungerar som rådet för personer med funktionsnedsättning utlåtande i ärendet.

I diskussionen betonade rådet för personer med funktionsnedsättning vikten av att beakta elevernas delaktighet i all planering av verksamhet som stöder fysisk aktivitet. Rådet framhöll att barn har ett behov av att höra till sin referensgrupp och ansåg det viktigt att verksamheten inte organiseras separat för barn med funktionsnedsättning, utan att deras deltagande och delaktighet stöds inom ramen för gemensamma grupper och aktiviteter.

Rådet för personer med funktionsnedsättning betonade vidare att även om ett barn inte fysiskt kan delta i all verksamhet på samma sätt som andra, är upplevelsen av delaktighet ändå central och något som endast barnet eller eleven själv kan beskriva.

I diskussionen lyftes även fram betydelsen av kamratupplevelser. Rådet förde fram vikten av att i planeringen av verksamheten ibland sträva efter att betrakta och uppleva situationer ur perspektivet av ett barn med funktionsnedsättning. Rådet för personer med funktionsnedsättning betonade skolans skyldighet enligt lagen om grundläggande utbildning att anskaffa undervisningsmaterial och hjälpmedel som stöder elevens deltagande i undervisningen för barn med funktionsnedsättning eller behov av stöd. Rådet hänvisade inte till hjälpmedel som faller under andra myndigheters ansvar.

Rådet framhöll att skolorna i sin budget bör reservera tillräckliga resurser för att säkerställa att barn med funktionsnedsättning har tillgång till behövliga undervisnings- och stödmaterial. Samtidigt konstaterades att alla hjälpmedel inte

nödvändigtvis behöver anskaffas som nya, och exempelvis möjligheten att hyra utrustning via organisationer som Malike lyftes fram.

Vidare betonade rådet vikten av att utveckla Granimodellen för hobbyverksamhet så att även barn med funktionsnedsättning och behov av stöd i praktiken har likvärdiga möjligheter att delta.

Rådet för personer med funktionsnedsättning lyfte även fram behovet av att granska tillgänglighet i undervisningen, såsom i samband med skolans gymnastikundervisning. Som exempel nämndes olika stöd, såsom hjälpmedel för skridskoåkning och skidåkning, som möjliggör deltagande i gemensam verksamhet.

Rådet underströk dessutom att tillgänglighet bör beaktas särskilt noggrant vid planering av nya lokaler för barn, inklusive olika grader av funktionsnedsättning och barns mångfacetterade behov i organiseringen av rörelse och undervisning.

Slutligen betonade rådet för personer med funktionsnedsättning vikten av att involvera barnet i planeringen av verksamheten, att aktivt efterfråga barnets egna erfarenheter och behov samt att på alla sätt stödja barnets möjligheter till delaktighet. Rådet framhöll även betydelsen av nära samarbete mellan skolan, vårdnadshavare och andra aktörer som ansvarar för barnets vård och stöd.

I **bilagan Lokal läroplanstext_4.2.3. Främjande av en fysiskt aktiv livsstil** framkommer förslaget på den lokala preciseringen i läroplanen.

I den förslagna läroplanstexten beskrivs hur främjandet av en fysiskt aktiv livsstil i den grundläggande utbildningen i Grankulla utgör en del av skolans verksamhetskultur, undervisning och vardag. Texten betonar att rörelse och fysisk aktivitet beaktas som en helhet under skoldagen och att varje lärare, som en del av sitt pedagogiska ansvar, beaktar rörelse och aktivitet i planeringen och genomförandet av undervisningen utifrån ämne, undervisningssituation och elevgrupp.

Direktör för bildning och välfärd Mikael Flemmich:

Svenska utskottet för fostran och utbildning

1

godkänner den uppdaterade läroplanen för Grundskolan i Grankulla enligt bilagan. Läroplanen träder i kraft 1.8.2026

2

ger undervisningschefen fullmakt att vid behov göra tekniska ändringar i läroplanen.

Beslut:

Bilagor:

Lokal läroplanstext_4.2.3. Främjande av en fysiskt aktiv livsstil

Bakgrundsmaterial:

- Barnkonsekvensanalys_Främjande av en fysiskt aktiv livsstil som en del av verksamhetskulturen i den

- Ändringsföreskrift_Ändring av Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014

Distribution:

Grundskolan i Grankulla